

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jana Musila, soudce zpravodaje Jaromíra Jirsy a soudce Jana Filipa o ústavní stížnosti **I. B.**, zastoupené Mgr. Robertem Němcem, LL.M., advokátem se sídlem v Praze 1, Jáchymova 2, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2017 č. j. 33 Cdo 2228/2016-692 a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. prosince 2015 č. j. 62 Co 417/2015-643, za účasti **Nejvyššího soudu a Městského soudu v Praze** jako účastníků řízení, **Mgr. M. L.**, zastoupeného JUDr. Alešem Jiráskem, advokátem v Praze 5, Braunova 2529/1, jako vedlejšího účastníka řízení, **takto**:

- I. Ústavní stížnost se **zamítá**.
- II. Vedlejšímu účastníkovi se náhrada nákladů řízení před Ústavním soudem **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Obvodní soud pro Prahu 8 zamítl rozsudkem ze dne 10. listopadu 2010 č. j. 26 C 390/2007-254 žalobu stěžovatelky (žalobkyně) o zaplacení 4 300 000 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a uložil jí povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 151 560 Kč (výrok II.). Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. dubna 2012 č. j. 62 Co 543/2011-385 k odvolání stěžovatelky rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

2. Rozsudkem ze dne 28. listopadu 2013 č. j. 26 C 390/2007-520 zamítl Obvodní soud pro Prahu 8 opět žalobu stěžovatelky o zaplacení 4 300 000 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a uložil jí povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 984 901,62 Kč (výrok II.). Městský soud v Praze následně usnesením ze dne 17. září 2014 č. j. 62 Co 277/2014-551 znovu k odvolání žalující stěžovatelky zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

3. Konečně rozsudkem ze dne 28. dubna 2015 č. j. 26 C 390/2007-604 Obvodní soud pro Prahu 8 napotřetí zamítl stejnou žalobu a uložil stěžovatelce povinnost nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 1 108 884,20 Kč (výrok II.). Městský soud v Praze ve výroku citovaným rozsudkem ze dne 9. prosince 2015 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (výrok I.) a stěžovatelce uložil povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 62 436 Kč (výrok II.).

4. Napadeným usnesením Nejvyšší soud odmítl dovolání stěžovatelky (výrok I.) a uložil jí povinnost nahradit žalovanému náklady dovolacího řízení ve výši 32 218 Kč (výrok II.).

5. Ve výsledku je tedy stěžovatelka, která spor prohrála po dvou kasačních rozhodnutích odvolacího soudu, povinna zaplatit podle pravidla úspěchu ve věci (§ 142 odst. 1 o. s. ř.) na náhradě nákladů řízení úspěšné protistraně celkem 1 203 538,20 Kč.

6. Napadeným rozhodnutím stěžovatelka v ústavní stížnosti vytýká porušení tzv. práva na spravedlivý proces zakotveného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, na rovnost účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny a práva na projednání věci bez zbytečných průtahů s možností vyjádřit se ke všem prováděným důkazům podle čl. 38 odst. 2 Listiny. Současně je stěžovatelka přesvědčena, že postup obecných soudů byl v rozporu s čl. 90 a 95 Ústavy České republiky.

7. V ústavní stížnosti stěžovatelka popisuje především okolnosti, za nichž měla vzniknout jí tvrzená pohledávka – půjčka peněz tehdejšímu partnerovi (žalovanému a vedlejšímu účastníkovi) na zajištění společného bydlení. První rozsudek nalézacího soudu odvolací soud zrušil proto, že odůvodnění nesplňovalo podle něj zákonné náležitosti, bylo nelogické a nesrozumitelné, druhý rozsudek zrušil jako nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Ačkoliv podle stěžovatelky nalézací soud nadále nepostupoval v intencích závazných pokynů odvolacího soudu k otázkám hmotného a procesního práva, jeho třetí rozsudek již odvolací soud potvrdil, čímž měl porušit zásadu předvídatelnosti soudního rozhodování. Protože se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, uplatnila stěžovatelka své námitky v dovolání, v němž namítla nesprávné právní posouzení věci. Nejvyšší soud dovolání odmítl, aniž by podle stěžovatelky rozhodnutí dostatečně odůvodnil.

8. Stěžovatelka je přesvědčena, že soudy zasáhly do jejích ústavních práv – k tomu odkazuje i na nálezný sp. zn. Pl. ÚS 37/03, podle kterého má odvolací soud poukázat, proč považuje zrušený rozsudek za vadný a čeho se má soud prvního stupně v dalším postupu vyvarovat, aby neopakoval předchozí nedostatky, což se však v jejím případě nestalo. Nalézací soud ani v jednom případě nerespektoval názor odvolacího soudu. Podle nálezu sp. zn. II. ÚS 1738/16 může soud odmítnout provést důkazy jen tehdy, nemají-li vztah k projednávané věci nebo nejsou-li způsobilé prokázat relevantní okolnosti, v ostatních případech je neprovedení a nevypořádání se s navrženými důkazy nutno hodnotit jako jejich opomenutí (zákaz tzv. „opomenutých důkazů“). Soud prvního stupně navržené důkazy neprovedl ani se nevypořádal s důkazními návrhy a jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Soud rovněž porušil zásadu rovnosti účastníků a v rozporu s hospodárností řízení stěžovatelku vyslechl sedmkrát, zatímco žalovaného jen jednou. Tím rovněž porušil právo stěžovatelky na projednání věci bez zbytečných průtahů (viz například nálezný I. ÚS 660/03), přestože na průtahy opakovaně poukazovala.

9. Stěžovatelka namítla i nepřiměřenost nákladů řízení, navýšených i v souvislosti s vadným postupem obecných soudů, odporujícím zásadě rychlosti a hospodárnosti řízení. Nalézací soud neakceptoval pokyn odvolacího soudu z usnesení ze dne 17. září 2014, č. j. 62 Co 277/2014-551, podle kterého měl soud prvního stupně při rozhodování o nákladech zvážit otázku účelnosti vynaložených nákladů a jejich přiměřenosti k žalované částce – ve vztahu ke všem okolnostem případu. Podle stěžovatelky jsou náklady nepřiměřené i s ohledem na skutečnost, že řízení bylo zahájeno a většina úkonů provedena za účinnosti vyhlášky č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení a kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přísudková vyhláška“). K tomu stěžovatelka odkazuje na nálezný

sp. zn. IV. ÚS 3559/15 a uvádí, že v době podání žaloby nemohla předvídat ani zrušení přísudkové vyhlášky, ani nutnost opakovaně podat odvolání.

10. K ústavní stížnosti se vyjádřil za Nejvyšší soud předseda příslušného senátu, který uvedl, že otázky předložené k dovolacímu přezkumu nebyly sto založit přípustnost dovolání. K moderaci nákladů pak nebyly důvody, neboť stěžovatelka neprokázala neúčelnost nákladů vynaložených žalovaným. Nejvyšší soud se přitom pro vady dovolání ani nemohl zabývat námitkami proti nákladovým výrokům odvolacího soudu.

11. Za Městský soud v Praze se k ústavní stížnosti vyjádřil předseda senátu 62 Co, který plně odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku. Soud prvního stupně podle něj s přihlédnutím k vývoji řízení respektoval právní názor odvolacího soudu a správně zhodnotil provedená skutková zjištění. Dále uvedl, že k průtahům nedocházelo a délka řízení je úměrná složitosti věci; k tomu poukázal na možnost nápravy v podobě odčinění nemajetkové újmy podle § 31a zákona č. 82/1998 Sb. Ohledně náhrady nákladů řízení odvolací soud znovu poukázal na odůvodnění rozsudku, uvedl, že zrušení přísudkové vyhlášky není důvodem pro moderaci nákladů řízení a navrhl ústavní stížnosti nevyhovět.

12. Vedlejší účastník ve svém vyjádření namítl opožděnost (nepřípustnost) ústavní stížnosti. K nepřiměřenosti nákladů pak uvedl nevyčerpání materiální subsidiarity, protože stěžovatelka nikdy dříve proti výši nákladů nebrojila, vždy se její námitky vztahovaly výhradně k porušení zásady hospodárnosti a rychlosti řízení. Zrušení nákladových výroků by navíc vedlo k dalšímu prodlužování řízení, a tím i k navýšení nákladů. Podle vedlejšího účastníka se soudy věcí samou zabývaly dostatečně a přezkoumatelně se vypořádaly s veškerými vznesenými námitkami.

13. K námitce nepřiměřenosti výše nákladů řízení uvedl vedlejší účastník, že podle platné judikatury nemůže soud aplikovat zrušenou právní normu a namísto je pouze použití advokátního tarifu – i v případě, je-li vypočtená částka vyšší, než by byla podle přísudkové vyhlášky. Sama výše nákladů nemůže být důvodem hodným zřetele a aplikace § 150 o. s. ř. by byla obcházením derogačního nálezu (viz též usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 779/2014). Podle vedlejšího účastníka není možné tvrdit, že by mohlo existovat legitimní očekávání (nález sp. zn. IV. ÚS 3559/15); nadto mohla stěžovatelka uzavřít smír, což jí vedlejší účastník po zrušení přísudkové vyhlášky Ústavním soudem i nabízel. Ohledně námitek stěžovatelky k nadměrnému počtu jednání a průtahům řízení vedlejší účastník uvádí, že to byla právě stěžovatelka, která obstruovala: podala žádost o osvobození od soudních poplatků založenou na nepravdivých tvrzeních o špatné finanční situaci, bezdůvodný návrh na předběžné opatření, navrhovala irelevantní důkazy, žádala o odročování jednání, vytrvale podávala opravné prostředky, návrh na projednání věci jiným (již 4.) soudcem. Podle vedlejšího účastníka pak stěžovatelka zaměňuje pojem předvídatelnosti soudního rozhodnutí (§ 6 o. s. ř. ve znění účinném od 1. ledna 2014) se svým předvídaním rozhodnutí; v řízení však neodkazovala na žádnou shodu s jiným jinak pravomocně rozhodnutým případem. K tomu vedlejší účastník odkázal na rozhodnutí shodující se s postupem v projednávané věci. Stěžovatelka v řízení žádné relevantní důkazy nenavrhlala, nalézací soud se řídil uloženými pokyny odvolacího soudu a s ohledem na ně by bylo provedení dalších důkazů nadbytečné. Vedlejší účastník navrhl, aby Ústavní soud ústavní stížnost odmítl, případně zamítl, a uložil stěžovatelce povinnost nahradit mu náklady řízení před Ústavním soudem.

14. V replice k vyjádření Městského soudu v Praze stěžovatelka zopakovala své přesvědčení, že nalézací soud se opakovaně nezabýval závaznými pokyny odvolacího soudu a že délka řízení nebyla závislá na složitosti věci, ale právě na opakovaně nesprávném postupu obecného soudu. K vyjádření Nejvyššího soudu stěžovatelka odkázala na ústavní stížnost, v níž odůvodnila přípustnost dovolání, a zopakovala dovolací důvody. Vyjádření

vedlejšího účastníka stěžovatelka považuje za emoční, nikoliv právně relevantní; k otázce opožděnosti ústavní stížnosti odkazuje na nálezný sp. zn. II. ÚS 1966/16, zabývající se posouzením přípustnosti dovolacím soudem.

15. K otázce přiměřenosti nákladů řízení pak stěžovatelka uvádí, že dovolání podala proti všem výrokům, tedy i proti nákladovému rozhodnutí. Nejvyšší soud se jimi nezabýval, ač byl seznámen s nálezem sp. zn. IV. ÚS 3559/15, jednal tak libovolně a protiústavně; poukázala dále na legitimní očekávání, jak je citovaný nálezný zmiňuje, s tím, že právní jistota spočívá i v neměnnosti právního řádu, stěžovatelka uvádí, že 27 z 35 úkonů právní služby bylo provedeno právě za účinnosti přísudkové vyhlášky a současně zpochybňuje účelnost všech přiznaných úkonů právní služby a poukazuje na prostor pro aplikaci § 18 přísudkové vyhlášky – proto trvá na zrušení napadených rozhodnutí.

16. Ústavní soud dále připojil spis Obvodního soudu pro Prahu 8 vedený pod sp. zn. 26 C 390/2007.

17. Ústavní stížnost byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a je i ve smyslu nálezný sp. zn. II. ÚS 1966/16 přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu), protože přípustnost dovolání závisí na právním hodnocení věci a v jeho odmítnutí pro nepřípustnost lze spatřovat uvážení dovolacího soudu – nesprávně předestřené dovolací důvod nesmí zbavit účastníka možnosti bránit se prostřednictvím ústavní stížnosti.

18. Ústavní soud je soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy České republiky), není obecným soudem dalšího stupně, jejich součástí ani jim není instančně nadřazen. Ústavní soud neposuzuje celkovou zákonnost vydaných rozhodnutí a eventuálním porušením běžných práv fyzických osob se zabývá pouze tehdy, pokud obecné soudy rozhodly způsobem porušujícím (byť i z části) základní práva nebo svobody zaručené ústavním zákonem, zejména pak tzv. právo na spravedlivý proces.

19. Stěžovatelka založila svoji ústavní stížnost na tvrzení, že soud prvního stupně nerespektoval opakovaně předestřené závazný právní názor odvolacího soudu a rozhodl v rozporu s ním při současném opomenutí důkazů; odvolací soud pak tento postup nedůvodně akceptoval a soud dovolací nedostatečně odůvodnil, proč jej nepovažuje za vadný.

20. Právo na spravedlivý proces nelze zúžit na závěr, že je jednotlivci zaručováno přímo a bezprostředně právo na rozhodnutí podle jeho názoru odpovídající skutečným hmotněprávním poměrům, ale je mu zajišťováno právo na takové spravedlivé řízení, v němž se uplatní všechny zásady správného rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy. Postupoval-li soud v souladu s příslušnými ustanoveními občanského soudního řádu, jež upravují průběh řízení a do nichž se promítají principy obsažené v hlavě páté Listiny základních práv a svobod, a svůj postup řádně odůvodnil, nemůže Ústavní soud učinit závěr, že proces byl veden způsobem, který nezajistil spravedlivý výsledek [viz usnesení sp. zn. IV. ÚS 732/2000 (U 24/27 SbNU 293)].

21. Nálezací soud ve svém posledním rozsudku respektoval závazné pokyny odvolacího soudu, doplnil skutková zjištění ohledně darování peněz a účelu jejich poskytnutí. Soudy neopomenuly stěžovatelkou navrhované důkazy a dostály své povinnosti o nich rozhodnout; provedl-li soud část důkazů a část důkazních návrhů odmítl pro nezpůsobilost prokázat skutečnosti významné pro řízení, naplnil zákonné požadavky. Z rozhodnutí je dále patrné, že stěžovatelka, ač řádně poučena, jak má svá tvrzení doplnit a jaké budou následky nesplnění výzvy podle § 118a odst. 1 o. s. ř., své důkazní břemeno neunesla, i proto neobstojí ani tvrzení o nepředvídatelnosti rozhodnutí soudů.

22. V tomto rozsahu proto podle Ústavního soudu obecné soudy respektovaly ústavní i zákonné limity a svá rozhodnutí dostatečně, srozumitelně a přezkoumatelně odůvodnily.

23. K námitce nepřiměřenosti nákladů řízení vedlejšího účastníka po zrušení přísudkové vyhlášky, a v souvislosti s nálezem sp. zn. IV. ÚS 3559/15, uvádí Ústavní soud následující: Stěžovatelka se domáhala vrácení daru, který měla poskytnout vedlejšímu účastníkovi (partnerovi, s nímž vedla společnou domácnost), v souladu se zákonem presumovaným institutem vrácení daru coby jednostranným odstoupením od darovací smlouvy. Vzhledem k tomu, že darování je samostatný specifický institut (vědomé nesynalagmatické ocenitelné snížení vlastního kapitálu ve prospěch druhé osoby na základě subjektivního emočně-sociálního rozhodnutí), stanoví zákon pro vrácení daru přesně (a přísně) stanovené podmínky (zrealizované darování a následné chování obdarovaného k dárci nebo členům jeho rodiny v hrubém rozporu s dobrými mravy) – jen jejich kumulativní splnění vede k požadovanému výsledku, nenaplnění jedné z nich vrácení daru vylučuje. Jakkoliv odvolací soud opakovaně zrušil rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 8 a uložil mu povinnost prověřit, zda došlo (mohlo dojít) k samotnému darování, bylo již z předchozích rozhodnutí zjevné, že nalézací soud vyloučil splnění podmínky závadného chování obdarovaného k dárkyni. Za takové situace si stěžovatelka musela být vědoma, že pravděpodobnost neúspěchu v řízení podstatně převyšuje možnost opačnou, a následné rozhodnutí soudu proto nebylo možné považovat za překvapivé.

24. V projednávané věci nelze ve vztahu k nákladovému rozhodnutí bez dalšího nalézt analogii s věcí sp. zn. IV. ÚS 3559/15. Stěžovatelka si byla vědoma zrušení přísudkové vyhlášky v průběhu řízení Ústavním soudem, i toho, že soudy poté v „legislativní nouzi“ podpůrně „počítají náklady právního zastoupení podle advokátního tarifu“ – tedy podle počtu provedených úkonů právní služby, nikoliv paušálně, což je rozšířená soudní praxe, k níž se pozitivně vyjádřil i Nejvyšší soud. Přesto stěžovatelka svým celkovým postupem v řízení, činila-li i poté řadu kroků prodlužujících řízení (opakované a nepravdivě odůvodněné návrhy na osvobození od soudních poplatků, žádosti o odročení jednání aj.), či odmítla-li nabídku smíru, kterou učinil vedlejší účastník s ohledem na zrušení přísudkové vyhlášky (viz č. l. 458 – protokol o jednání z 19. září 2013), chovala se procesně neodpovědně a přímo navyšovala náklady řízení – i když si musela být vědoma toho, že pravděpodobnost jejího neúspěchu ve věci je vysoká. V řízení pokračovala, přestože neprokázala ani závadné chování vedlejšího účastníka vůči ní, ani darování samotné, které mělo mít nestandardní formu – stěžovatelka vyzvedla v bance hotovost (1 500 007 Kč, 2 x 1 000 007 Kč a 1 000 020 Kč), kterou měla předat vedlejšímu účastníkovi, aby ji bezprostředně uložil na svůj účet.

25. Svůj podíl na délce i charakteru řízení měl bezesporu i přístup nalézacího soudu, avšak stěžovatelčin až nekritický požadavek úspěchu v řízení, který byl zřejmě reakcí na vedlejším účastníkem ukončený vztah, byl pro jeho trvání rozhodující.

26. Pro stěžovatelku bylo legitimní očekávání neměnnosti procesních pravidel jistě významným moderátorem k vedení soudního sporu, avšak zrušení přísudkové vyhlášky v průběhu řízení byla okolnost, kterou stěžovatelka mohla a měla vzít v úvahu, i s ohledem na jeho vývoj. Takové (legitimní) očekávání nemůže požívat absolutní ochrany bez ohledu na konkrétní přístup *dominae litis*, ale je na místě jen s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem.

27. Ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 90 Ústavy České republiky nevylučují, aby obecný soud mohl individuálně posoudit, v jakých situacích převáží nutnost poskytnout ochranu legitimnímu očekávání žalobce, že procesní pravidla stanovená tzv. přísudkovou vyhláškou se po dobu řízení nezmění, nad postupem uplatňovaným po jejím zrušení rozhodnutím Nejvyššího soudu, který její použití bez dalšího vylučuje.

28. Vychází-li Ústavní soud z premisy, že „normální je nesoudit se“ (aniž by na druhou

stranu jakkoliv upíral stěžovatelce právo na přístup k soudu), pak je věcí účastníků, aby minimalizovali své návrhy a požadavky na procesní kroky, i s ohledem na fakt, že rozhodování o náhradě nákladů řízení ovládá zásadně pravidlo „vítěz bere vše“. Bylo-li postavení stěžovatelky coby iniciátorky sporu od počátku založeno jen na jejím slabém tvrzení o poskytnutí daru a závadném chování „obdarovaného“, aniž by se jí jedno či druhé dařilo v řízení prokázat, a stěžovatelka přesto, ač kvalifikovaně zastoupena, podávala návrhy až obstrukčního charakteru, není namístě poskytovat ochranu jejímu očekávání. V judikované věci sp. zn. IV. ÚS 3559/15 byla přísudková vyhláška zrušena čtyři měsíce (dvě jednání) před vynesením rozsudku nalézacího soudu (většina úkonů byla učiněna před jejím zrušením). Následně podal neúspěšný účastník pouze odvolání a dovolání a nepřiměřené navýšení nákladů bylo způsobeno i pluralitou účastníků protistrany. V řízení přitom nebylo jisté, jak bude obchodní spor žalobce vyřešen, a návrhy které žalobce učinil, byly vedeny výhradně k urychlenému vyřešení sporu. Naproti tomu v projednávané věci stěžovatelka byla opakovaně, byť procesně nesprávně, konfrontována s nedostatečností svých tvrzení a důkazů – přesto opakovaně překládala další procesně postradatelné návrhy, které prodlužovaly a prodražovaly probíhající řízení, a to vše s vědomím zrušení přísudkové vyhlášky Ústavním soudem. Touto otázkou se zabýval i nalézací soud v odůvodnění nákladového výroku, uvedli-li, že: *„[b]ylo na volné úvaze žalobkyně, zda podá žalobu, bude vést sporné řízení s rozsáhlým dokazováním, s vědomím, že v řízení nemusí být úspěšná. Soud přihlédl k okolnostem sporu, který je mezi bývalými partnery a k okolnosti, že po tvrzeném incidentu, který byl podnětem k podání žaloby, se i přesto žalobkyně opakovaně pokoušela navázat partnerský vztah s žalovaným a s přihlédnutím k jejím majetkovým poměrům, které byly posouzeny jako nadstandardní - v rámci účastnického výsledku uvedla, že v rozmezí let 2007 a 2011 prodala dva domy, za něž utržila celkovou částku 41.000.000,- Kč. Není proto na místě, aby náklady řízení žalovaného byly jakýmkoliv způsobem moderovány.“*

29. Za dané situace proto není odkaz na nálezný sp. zn. IV. ÚS 3559/15 případný, neboť stěžovatelka, ač mohla ovlivnit průběh a délku procesu, zaměřila své úsilí na pokračování v řízení. Obecné soudy mají podle čl. 4 Ústavy České republiky povinnost při své činnosti poskytovat ochranu základních práv a svobod zaručených ústavním pořádkem. Jejich úkolem je aplikovat právní normy, tedy i advokátní tarif, v souladu s principy právního státu i se zaručenými právy zakotvenými v čl. 11 Listiny. V projednávané věci této své povinnosti dostály a svá rozhodnutí řádně odůvodnily.

30. K návrhu vedlejšího účastníka na náhradu nákladů zastoupení v řízení Ústavní soud uvádí: Náklady řízení před Ústavním soudem, které vzniknou účastníkovi nebo vedlejšímu účastníkovi, hradí účastník nebo vedlejší účastník, nestanoví-li tento zákon jinak; v odůvodněných případech může Ústavní soud podle výsledku řízení usnesením uložit některému účastníkovi nebo vedlejšímu účastníkovi, aby zcela nebo zčásti nahradil jinému účastníkovi nebo vedlejšímu účastníkovi jeho náklady řízení (§ 62 odst. 3 a 4 zákona o Ústavním soudu). Přiznání náhrady nákladů řízení v řízení před Ústavním soudem je rozhodnutím mimořádným a výjimečným, například jako svého druhu sankce vůči tomu, kdo svým postupem zásah do ústavních práv vyvolal a vzhledem k okolnostem by tedy měl tímto způsobem nést následky.

31. V nyní projednávané věci nemá Ústavní soud důvod pro přiznání náhrady nákladů řízení, neboť žádné takové výjimečné okolnosti nezjistil. Výjimečnou okolností totiž nemůže být pouze sama ústavní stížnost stěžovatelky ani pro ni nepříznivé rozhodnutí obecných soudů. V opačném případě by musel Ústavní soud postupovat podle citovaného ustanovení § 62 odst. 4 zákona o Ústavním soudu prakticky vždy, odmítne-li nebo zamítne-li ústavní stížnost a vedlejšímu účastníkovi vzniknou náklady řízení. Z tohoto výjimečného opatření by se tak stalo pravidlo, což však zjevně nekoresponduje se smyslem citovaného zákonného

ustanovení.

32. Na základě uvedených důvodů Ústavní soud ústavní stížnost podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl a současně nepřiznal vedlejšímu účastníkovi náhradu nákladů řízení před Ústavním soudem, aby Ústavní soud stěžovatelce uložil povinnost nahradit mu náklady řízení ve smyslu ustanovení § 62 odst. 4 zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 22. května 2018

Jan Musil
předseda senátu